

nederlandsdagblad

JAARGANG 75 NR. 19.820 WWW.ND.NL REDACTIE@ND.NL 088 1 999 999 **CHRISTELIJK BETROKKEN**

Kind aan avondmaal

'De maaltijd hoort bij de doop.'

Peter Sinia pagina 7

Visioen van Constantijn blijft een puzzel

pagina 4

Hoge prijs Nachtwacht Slopen of 20.000 euro boete

pagina 5

Gulliver

Wil God dat een kind sterft?

pagina 11

NL

REDACTIE ND

Blok steunt plan voor corridor Gazastrook

► DEN HAAG Minister Stef Blok (Buitenlandse Zaken) gaat bij Israël en de Palestijnen pleiten voor een verbindingroute tussen Gaza en de Westelijke Jordaanoever. Dat zei hij in de Tweede Kamer. Blok doet dat op voorstel van D66 en ChristenUnie. De Tweede Kamer heeft waardering voor het initiatief van beide partijen.

►► zie ook pagina 2

advertentie

ik zorg met **Liefde!**

werkenbijacoladezorg.nl

NL

HILBERT MEIJER nd.nl/nederland

Onderwijsraad: bevrijd schoolleider van corvee

► DEN HAAG Locatiedirecteuren van basisscholen zijn veel te druk met 'corveetaken' als administratie en regelingen. Daardoor komen ze te weinig toe aan het ontwikkelen van een langetermijnvisie.

Dat constateert de Onderwijsraad in een donderdag verschenen rapport. Taken als het aannemen van de telefoon, bezoek binnenlaten, bijhouden van de website en organiseren van schoolreisjes behoren wat de Onderwijsraad betreft niet tot het takenpakket van de schoolleider. Volgens de raad raken schoolleiders uitgeblust en gedemotiveerd als hun tijd wordt opgeslokt door dat soort randzaken. 'Het is goed denkbaar dat schoolleiders door de aard van de werkzaamheden en de vele verantwoordelijkheden op zoek gaan naar carrièremogelijkheden buiten het onderwijs', staat in het donderdag verschenen advies.

Henriëtte Maassen van den Brink, voorzitter van de Onderwijsraad, zegt

vandaag in een interview in deze krant dat goed te begrijpen. 'Onder de huidige condities zou ik geen schoolleider willen worden.' Volgens haar heeft de overheid de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in leraren, maar is de schoolleider in zowel basis- als voortgezet onderwijs verwaarloosd.

klem

De Onderwijsraad, het belangrijkste adviesorgaan van de ministers van Onderwijs, adviseert minister Arie Slob om schoolleiders een duidelijkere positie te geven. Nu nog zitten ze te vaak klem zitten tussen de wil van het schoolbestuur en de wensen van personeel. Ze moeten meer invloed krijgen op het beleid dat het bestuur uitstippelt en aan tafel zitten bij vergaderingen over het strategische beleid.

Zo moet een 'meer volwassen verantwoordingsrelatie tussen bestuur en schoolleider' ontstaan, waarbij de afhankelijkheidsrelatie bestuur-schoolleider verandert in een gelijkwaardige

relatie. Het schoolbestuur blijft eindverantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit, maar als de inspectie op bezoek komt, zou ook standaard gekeken moeten worden naar de rol van de schoolleider.

Verder moet veel duidelijker omschreven worden waaraan goede schoolleiders moeten voldoen. Een betere opleiding is daarbij hard nodig, omdat meer dan een derde van de schoolleiders niet over alle vaardigheden beschikt die nodig zijn om een school te leiden.

schoolleidersregister

In het basisonderwijs is dat beter geregeld dan in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Wie leiding geeft aan een basisschool, moet sinds 1 januari dit jaar zich laten registreren in een schoolleidersregister, en daarbij een schoolleidersdiploma overleggen. Zo'n systeem is er nog niet voor het vervolgonderwijs.

►► zie ook pagina 14

advertentie

WILLEKE

nd.nl/cartoons

PRIJS € 1,75 ZATERDAG € 3,00

9 771570 797003

Lelystad Airport is nog niet uitgebreid **COMMENTAAR PAGINA 3**

Visioen van Constantijn blijft puzzel

...De Romeinse keizer Constantijn wordt vooral gezien als de keizer die christen werd en de doorbraak van het christendom bespoedigde. In 312 zou hij in een visioen een teken van God hebben ontvangen.

...Jona Lendering en Vincent Hunink schreven er een boek over, vooral om duidelijk te maken dat veel onduidelijk is. 'Een antieke bron is als één kant van een gesprek waarvan we de andere kant niet horen.'

► UTRECHT

Het verhaal over Constantijn de Grote (280-337) is in één zin samen te vatten, schrijven de auteurs Jona Lendering (historicus, gespecialiseerd in de oudheid) en Vincent Hunink (classicus en vertaler) op de eerste bladzijde van hun boek *Het visioen van Constantijn*, dat deze week verscheen. 'In de tijd van de christenvervolgingen had keizer Constantijn een visioen, waarna hij zich tot het christendom bekeerde, zijn vijanden versloeg en de kerk begon te begunstigen.'

Maar daarmee is de kous niet af, natuurlijk. Want ze voegen er direct aan toe dat dit verhaal, 'zoals het met dit soort verhalen gaat', op hoofdlijnen dan wel correct is, maar op detailniveau niet. Hoe verder je inzoomt, hoe meer vragen en raadsels. Wat bijvoorbeeld te denken van de wildgroei aan versies van het visioenverhaal die al snel de ronde deden? Bisschop Eusebios beschrijft in een biografie van Constantijn uit 339, twee jaar na zijn dood, dat Constantijn voor de slag bij de Milvische Brug in 312 een lichtend kruis zag met daaronder de woorden 'overwin hierdoor'. Die versie heeft de meeste bekendheid gekregen. Maar in 310 meldde een anonieme redenaar al dat Constantijn in een visioen had gezien hoe de goden Apollo en Victoria hem kransen presenteerden en hem zo een lange regering beloofden. 'We hebben met nadruk geen biografie willen schrijven maar willen tonen hoe een van oorsprong heidens visioen kon veranderen in een christelijke legende', zegt Jona Lendering. 'Die puzzel valt niet helemaal op te lossen. Zo weten we niet helemaal zeker wat Constantijn in het jaar 310 heeft ervaren.'

Dát hij iets heeft meegemaakt, en dat Constantijn steeds meer sympathie kreeg voor het christendom is zeker,

Op een camee van het Rijksmuseum van Oudheden is Constantijn afgebeeld met attributen van Jupiter.

Constantijn in de Capitoolijnse Musea.

maar daarmee is zo'n beetje alles wel gezegd, volgens de auteurs. 'Ik denk dat hij aan het einde van zijn regering oprecht geloofde dat zijn onderdanen beter af waren als ze Christus zouden vereren. Het revolutionaire zit niet in die verering, maar in zijn keuze een bepaald soort christendom te begunstigen, namelijk een christendom dat zich niet liet combineren met de verering van andere goden en dat een aantal orthodoxe opvattingen voorschreef.'

Constantijn bekeerde zich tot een christendom waaruit het onze is ontstaan, maar dat er ook op belangrijke punten van versilde, schrijven de auteurs. Lange tijd hebben oudheidkundigen volgens hen ten onrechte aangenomen dat wie christen was, niet tegelijk heidens kon zijn. Maar het laat zich moeilijk navoelen hoe de samenleving er in de vierde eeuw uitzag, stellen Hunink en Lendering.

christen én heiden

Als voorbeeld noemen ze de Romeinse officier Bacurius, die leefde aan het eind van de vierde eeuw, toen het christendom al de dominante religie was geworden. De christelijke auteur Rufinus beschouwde hem als een christen, terwijl de heidense auteur Libanios meende dat de man de oude goden in ere hield. 'Beiden waren met hem bevriend en er is geen reden aan te nemen dat een van hen liegt. De officier moet zich beleefd hebben aangepast aan zijn gastheren', schrijven de auteurs.

Ook Constantijn bleef zich nog jaren dubbelzinnig presenteren: als christen, maar – op munten bijvoorbeeld – ook met symbolen uit de cultus van

de zon. Pas later in zijn leven bewoog hij steeds nadrukkelijker richting het christendom en de kerk.

onzinnige theorieën

Met het visioen van Constantijn als voorbeeld wil Lendering ook laten zien tegen welke problemen oudheidkundigen aanlopen. Het bronnenmateriaal is schaars, zelfs bij belangrijke gebeurtenissen, en telkens moet je rekening houden met wat je níét weet. 'Een antieke bron is het best te beschouwen als één kant van een gesprek waarvan we de andere kant niet horen – een gesprek dat bovendien nooit bestemd is geweest om door eenentwintigste-eeuwers te worden beluisterd', aldus Lendering. Oudheidkundigen geven meestal geen inzicht in hun methode van werken, met als gevolg dat menigeen denkt dat er geen methode is en dat iedereen wel kan beunhazen in het vak, constateert de historicus. De onzinnige theorieën zijn daardoor niet van de lucht. 'Dat Jezus niet heeft bestaan bijvoorbeeld, dat christenen de gnostische evangeliën vernietigden, of dat het christendom is afgeleid van de cultus voor Mithras.' <